

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 123

ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 22. 3. 2013

Doručování fyzickým osobám na adresu ohlašovny

Při splnění zákonem stanovených podmínek může nastat tzv. fikce doručení podle ustanovení § 24 odst. 1 správního řádu i při doručování na adresu ohlašovny. Fikce doručení nastane, pokud správní orgán přijal oznámení o neúspěšném doručení písemnosti, a zároveň měl adresát možnost si písemnost v desetidenní lhůtě vyzvednout na místě, kde byla písemnost uložena. Po uplynutí desetidenní lhůty od oznámení o neúspěšném doručení se bude písemnost považovat za doručenou.

Odůvodnění:

Poradnímu sboru ministra vnitra ke správnímu řádu byla předložena otázka, jak mají správní orgány postupovat při doručování písemností fyzickým osobám, které mají adresu trvalého pobytu na adrese ohlašovny, která odmítá zabezpečit doručování písemností těmto osobám.

V praxi se správní orgány, které doručují písemnosti právě těmto osobám, setkávají s případy, kdy ohlašovny, na jejichž adrese mají fyzické osoby adresu trvalého pobytu, odmítají zabezpečit doručování písemností těmto osobám.

Fyzické osobě se podle § 20 odst. 1 správního řádu¹ písemnost doručuje na adresu jejího trvalého pobytu. Skutečnost, zda je osoba přihlášena k trvalému pobytu v objektu určeném pro bydlení, ubytování či individuální rekreaci nebo v objektu, který není určen k bydlení (tj. na ohlašovně), nemá z hlediska požadavků na doručování podle správního řádu žádný význam. Institut trvalého pobytu má pouze evidenční charakter a nevypovídá nic o faktickém stavu, tedy o tom, kde daná osoba skutečně bydlí. Na adresu správního orgánu lze fyzické osobě doručovat i podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, který uvádí, že „Ve

¹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

*prospěch stěžovatele nelze ničeho dovodit ani ze skutečnosti, že adresa v Přerově je adresou ohlašovny. Je sice logické, že osoby s takovým trvalým pobytem na daném místě fakticky nebydlí, ovšem je jejich zájmem, aby sledovaly doručování na danou adresu, zejména za situace, kdy vedou správní řízení, v němž nepožádaly o doručování na jinou možnou adresu.*²

Otázkou ale zůstává, zda lze při doručování na adresu ohlašovny aplikovat fikci doručení podle § 24 odst. 1 správního řádu.

Fikce doručení nastane pouze za předpokladu, že byla písemnost uložena, a zároveň byl adresát, v souladu s § 23 odst. 4 správního řádu, vyzván vložení oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženu písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl, a byl písemně poučen o právních důsledcích, které by jeho případné jednání podle § 24 odst. 1, 3 a 4 správního řádu vyvolalo (k tomuto závěru dospěl i Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích např. 7 As 130/2012-29 nebo 5 As 72/2010-60³ nebo 9 As 42/2010). Výše popsané platí primárně pro situace, kdy nemá adresát adresu trvalého pobytu na ohlašovně. Na rozdíl od předchozí právní úpravy (zákon č. 71/1967 Sb.) není nutné pro účinky fikce doručení, aby se adresát v místě, kam je mu písemnost doručována, zdržoval.

Obdobným způsobem lze však postupovat i v situacích, kdy jsou písemnosti doručovány na adresu ohlašovny. Judikatura Nejvyššího správního soudu uvádí, že: *„V řízeních podle správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.) pak v případě, že je občanovi zrušeno místo trvalého pobytu a stane se jím ohlašovna, lze po něm jistě spravedlivě žádat, aby orgánům, u nichž nějaké řízení svou žádostí vyvolal, sdělil adresu pro doručování ve smyslu § 19 odst. 3 správního řádu, případně aby docházel na ohlašovnu či sledoval úřední desku rozhodujícího orgánu.*⁴ Krajský soud v Hradci Králové ve svém rozsudku pak uvádí, že: *„podle soudu nelze za vážný důvod, pro který si fyzická osoba – nepodnikatel nemohla bez svého zavinění vyzvednout písemnost, považovat skutečnost, že dotyčná osoba na adrese pro doručování nebydlí, anebo si na ni řádně nepřebírá poštu.*⁵

² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011 č.j.: 2 As 28/2011-131

³ Z citovaného rozhodnutí: *„Krajský soud se tedy zabýval tím, zda dlouhodobé nezdržování se žalobce na adrese trvalého pobytu bránilo uplatnění fikce doručení rozhodnutí o přestupku. Vycházel z toho, že žalobce správnímu orgánu prvního stupně žádnou doručovací adresu nesdělil, a proto mu bylo, v souladu se správním řádem, doručováno na adresu trvalého pobytu. V takovém případě však jde k tíži adresáta, že se na adrese trvalého pobytu nezdržuje a nevyzvedává si korespondenci. Krajský soud konstatoval, že bez ohledu na to, zda se na adrese trvalého pobytu žalobce zdržoval či nikoliv, bylo mu na této adrese řádně doručováno, a proto se uplatnila i fikce doručení.“*

⁴ Usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 2. 2007, č.j. 2 AS 64/2005-108

⁵ Rozsudek KS v Hradci Králové ze dne 30. 6. 2011, č.j. 53 A 2/2011-27

Ohlašovny by měly přijímat oznámení o neúspěšném doručení písemnosti pro adresáta podle § 23 odst. 4 správního řádu, neboť je lze považovat za jiné vhodné místo, kde se může adresát o možnosti vyzvednout si písemnost dozvědět. Ohlašovna by měla umožnit vyvěšení tohoto oznámení, aby se s ním adresát mohl v desetidenní lhůtě seznámit a písemnost si vyzvednout. Za splnění těchto podmínek bude možné „fiktivně“ doručovat. Vložení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo po uplynutí desetidenní lhůty se použije pouze, je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán (v opačném případě se písemnost vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil). Skutečnost, zda byla písemnost vložena do domovní schránky, nebude mít vliv na uplatnění fikce doručení.

Pokud však ohlašovna předem projeví vůli nepřijímat písemnosti pro adresáty, kteří mají na její adrese trvalý pobyt, a neposkytnout ani součinnost při jejich doručování (příčemž ponecháváme stranou eventuelní nelegálnost tohoto postupu), nenastane fikce doručení, neboť ohlašovna nepřeveze oznámení o neúspěšném doručení písemnosti a neumožní tak adresátovi dozvědět se o možnosti vyzvednout si písemnost. V tomto případě se jedná o situaci, kdy se dle správního řádu prokazatelně nedaří doručovat, a proto bude nutné doručovat písemnosti veřejnou vyhláškou nebo ustanovit opatrovníka.

Fiktivně nebude možné doručovat na adresu ohlašovny osobám, jejichž pobyt není znám (jde o osoby, o nichž odesílající správní orgán ví, že se na adrese svého trvalého pobytu nezdržují a nepřebírají tam poštu), nebo pokud si adresát písemnost na adrese ohlašovny opakovaně nevyzvedává.⁶ V těchto situacích se totiž adresátovi prokazatelně nedaří doručovat, a proto bude třeba ve smyslu § 25 odst. 1 správního řádu doručovat veřejnou vyhláškou, nebo na základě § 32 správního řádu ustanovit opatrovníka.

Správní orgán ani doručující orgán není povinen zjišťovat, zda se adresát zdržuje na adrese, kam je mu doručováno. Pokud se však správní orgán dozví o tom, že se adresát na této adrese vůbec nezdržuje, měl by doručovat na jinou adresu nebo nastalou procesní situaci řešit jiným z výše uvedených způsobů podle správního řádu.

⁶ Výše citované judikáty takový postup zřejmě umožňují, nicméně současně upozorňují na možnost postupu podle § 24 odst. 2 ve spojení s § 41 správního řádu, tedy na možnost žádat určení neplatnosti doručení nebo okamžiku doručení. Z hlediska procesní jistoty a s ohledem na níže uvedené lze tedy spíše doporučit dále popsaný postup.